

**Koncept sociální inkluze ve vyloučených romských lokalitách
ve městě Svitavy pro rok 2012 až 2025**

Koncept sociální inkluze ve vyloučených romských lokalitách ve městě Svitavy pro rok 2012 až 2025

Cílem je především cesta k samostatnosti a odpovědnosti jedinců (klientů) Terénních programů (dále jen TP) v souladu s jejich individuálními schopnostmi a dovednostmi.

Poznámka:

Pro níže uvedené texty je zásadním momentem totožné chápání problematiky sociálního vyloučení. V odborné literatuře¹ je popisováno takto:

Sociální vyloučení

Jako sociální vyloučení označujeme proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti.

Některé skupiny obyvatel jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné. Jedná se například o:

- nedostatečně vzdělané osoby,
- dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnané osoby,
- příslušníky různě (etnicky, nábožensky, sexuální orientací aj.) definovaných menšin,
- osoby s mentálním či fyzickým handicapem,
- osoby trpící nějakým druhem závislosti,
- osaměle žijící důchodci,
- imigranty,
- lidi, kteří se ocitli v těžké životní situaci, s níž si sami nedokážou pomoci,
- lidé bez domova,
- aj.

Základním principem práce v rámci všech vykonávaných činností je především cesta k samostatnosti a odpovědnosti klientů TP v souladu s jejich individuálními schopnostmi tak, aby si do budoucna dokázali pomoci sami a nestali se závislí na službách sociální pomoci či jiných institucích.

1. Popis sociálně vyloučených lokalit města Svitavy

Vyloučené lokality na území města Svitavy (v historickém kontextu)

V roce 2006 zadalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Odbor řízení a pomoci z ESF¹ a Oddělení řízení a implementace OP RLZ výzkum s názvem *Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*. Partnerem byla mimo jiné Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity. Tento projekt byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Realizátorem výzkumu byly následující organizace: GAC spol. s r. o.; Nová škola o. p. s. a externí výzkumníci pro realizaci terénních fází.

¹ ESF – Evropské strukturální fondy

Tato studie je mediálně označována jako tzv. Gabalova² studie. Komplexní podklady jsou uvedeny na: http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html.

Gabalova studie popisuje ve Svitavách pouze dvě vyloučené lokality, ale současná praxe ukazuje, že se oblasti ohrožené sociálním vyloučením tvoří i tam, kde se vyskytují městské byty, ubytovny a staré zástavby, které umožňují levný nájem/podnájem. Město se proto stává také útočištěm mnoha sociálních skupin díky své sociální vybavenosti (zejména množství nákupních center apod). Její rozsah je výrazně vyšší, než je tomu v okolních městech nebo menších obcích. V celém městě a jeho okolí nacházíme lokality různých velikostí, kde se vyskytují osoby ohrožené sociálním vyloučením, i přesto, že se vedení města Svitavy dlouhodobě snaží předejít sestěhováním této cílové skupiny. Jedná se například o obec – Pohledy, Sklené, Kamenná Horka, Březová nad Svitavou, Hradec nad Svitavou a o jednotlivé ulice ve městě Svitavy – Bezručova, Svitavská, Větrná, Felberova, Hraniční, Hlavní, Okružní, Kapitána Jaroše, Tyrše a Fügnera, V Zahrádkách, Milady Horákové a nám. Míru.

V rámci shora uvedené studie byly ve Svitavách předmětem zkoumání dvě tzv. vyloučené lokality. V obou případech se jedná o lokality romské. Níže uvedený text je aktualizovaným textem původní studie.

Stručná charakteristika lokalit

A. Svitavy – Lačnov; B. Svitavy – Lány

A. Svitavy - Lačnov

Odhad počtu romských obyvatel lokality: 22

Typ lokality, míra prostorového vyloučení

Objekt (budova někdejšího statku č. p. 81) se nachází na konci předměstské části obce, v okolí stojí rodinné domky. Sociálně nevyločení bydlí v bezprostředním sousedství. Základní občanská vybavenost je v dosahu cca 40 minut chůze v centru města. Dále se jedná o další obyvatele části Svitavy Lačnov - například ulice Hlavní č.p. 17. Zde evidujeme 3 rodiny, které žijí v městských či soukromých obydlích podél hlavní silnice vedoucí z města Svitavy směrem na Českou Třebovou.

Vznik a vývoj lokality, aktuální situace v lokalitě

Lokalitu tvoří budova někdejšího statku, která byla v roce 2001 přestavěna na byty pro sociálně slabé občany. Lokalita vznikla částečně sestěhováním a částečně jako řešení chybějícího bydlení pro obyvatelky azylového domu pro matky s dětmi. V této oblasti se vyskytují také staré zástavby rodinných domů, které jsou v majetku města či soukromých subjektů a jsou nyní pronajímány dalším osobám z cílové skupiny. Situace v bytech je různá, jedná se však především o byty ve velikosti 1+1 či 2+1, kde žijí početné rodiny sociálně znevýhodněných obyvatel. Vybavení bytů je v normě, ale podléhá rychlému opotřebení. V lokalitě Lačnov působí komunitní základní škola³, kterou navštěvuje většina místních romských dětí. Škola je držitelem prestižního ocenění Gypsy

² PhDr. Ivan Gabal (* 15. ledna 1951 Praha) je český sociolog a jeden ze zakladatelů Občanského fóra v roce 1989. Vystudoval sociologii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1976–1990 pracoval v Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV. Během Sametové revoluce v listopadu 1989 se stal jedním ze zakladatelů Občanského fóra. Později byl členem rady OF a v roce 1990 vedoucím volební kampaně OF. V letech 1991–1992 pracoval jako vedoucí oddělení politické analýzy Kanceláře prezidenta republiky. V roce 1992 byl vedoucím volební kampaně Občanského hnutí. Od roku 1994 je výkonným ředitelem společnosti Gabal Analysis Consulting.– následně GAC spol. s.r.o.

³ <http://www.zslacnov.svitavy.cz/>

Spirit⁴ a současně propagátorem inkluzivních přístupů. Od roku 2016 organizačně a finančně zajišťuje proces „Inkluze ve Svitavách“ pro všechny základní školy ve Svitavách.

Formy zabezpečení obživy

Převážná většina obyvatel je závislá na sociálních dávkách (dávkách hmotné nouze, dávkách státní sociální podpory,...). Část dospělých obyvatel lokality využívala v minulosti institutu veřejné služby – pracovali převážně pro potřeby ZŠ a MŠ Lačnov. Někteří pracují pro firmu Sportes, která ve Svitavách zajišťuje úklid veřejného prostranství. Od prosince roku 2018 taktéž mohou obyvatelé lokality využít zaměstnání v rámci sociální rehabilitace v zařízení pro sociálně vyloučené osoby Šance. Někteří obyvatelé si přivydělávají sběrem železného šrotu a ostatními příležitostnými pracemi (brigády, sezónní práce).

B. Svitavy - Lány

Odhad počtu romských obyvatel lokality: 25 - 85

Typ lokality, míra prostorového vyloučení

Jedná se především o jeden přízemní dům se dvěma vchody, kde jsou v současné době obecní byty. V domě se nachází celkem čtyři byty. V minulosti stál v bezprostřední blízkosti ještě jeden rodinný dům, který byl ve vlastnictví města, které dům pronajímalo. Tento dům byl ve velmi špatném technickém stavu, a tak muselo dojít k jeho demolici. Objekty se nacházejí na konci sídliště. Sociálně nevyloučení bydlí v bezprostředním sousedství. Základní občanská vybavenost je v dosahu cca 15-20 minut chůze. Lokalita se však v poslední době rozšiřuje také na nedaleké sídliště, kde se nalézají městské i soukromé pronájmy. Převážně se jedná o panelové domy.

Vznik a vývoj lokality, aktuální situace v lokalitě, působnost Institucionální zajištění, aktivity NNO

Lokalita vznikla řízeným sestěhováním z domů v majetku města, které obyvatelé poškodili nad míru vyhovující dalším možnostem jejich ubytování. Další dostupné pronájmy pro sociálně znevýhodněné občany se vyskytuje na ulici Svitavská, Felberova, Kapitána Jaroše, Brněnská, Hraniční, Okružní, Větrná a sídliště Vějíř. V místě je ZŠ Felberova a dvě MŠ (Na Úvozu a Větrná). Přímo v základní škole Felberova se nachází nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „Díra“⁵. Lokalita má spíše charakter lokality ohrožené sociálním vyloučením.

Formy zabezpečení obživy

Většina obyvatel je závislá na sociálních dávkách (dávkách hmotné nouze, dávkách státní sociální podpory,...). Někteří příležitostně pracují „načerno“, nebo chodí na legální brigády či různé přivýdělků v průběhu roku. Další si přivydělávají sběrem železného šrotu. Jiní jsou zaměstnání díky společnosti SPORDES s.r.o., která nabízí sezónní zaměstnání v podobě úpravy a úklidu veřejného prostranství města Svitavy. Od prosince roku 2018 taktéž mohou obyvatelé lokality využít zaměstnání v rámci sociální rehabilitace v zařízení pro sociálně vyloučené osoby Šance. V zimních měsících je převážná většina obyvatel evidována na Úřadu práce. Minimum obyvatel pracuje v dlouhodobějším pracovním poměru u firem, jako jsou např. AVX Lanškroun, Opatex Opatov, Qanto, Nopek, Schaeffler Svitavy apod. V neposlední řadě je třeba zmínit i agentury, které zaměstnávají klienty.

V minulosti byla práce těchto osob naprosto výjimečná, považujeme proto za veliký úspěch zaměstnání těchto osob a jejich pravidelné docházení do zaměstnání. Skutečnost ověřena v rámci fungování TP v zařízení Šance.

⁴ <http://www.gypsypirit.eu/cz/>

⁵ http://www.osbonanza.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=45&Itemid=69

Sociálně problémové jevy osob ohrožených sociálním vyloučením

U většiny sociálně vyloučených osob žijících v lokalitách jsou největšími obtížemi – dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, rezignace/nízká nebo dokonce nulová motivace k hledání zaměstnání, projevy predelikvence, delikvence a dalších sociálně patologických jevů již v mladším školním věku dětí (alkohol, cigarety, útěky z domu, záškoláctví), ohrožení vystěhováním z důvodu neplacení nájemného, zadlužení až předlužení osob u různých subjektů, nízká gramotnost, předčasné ukončení povinné školní docházky, nulová motivace k dalšímu vzdělávání nebo sebevzdělávání, záškoláctví, brzká gravidita u dívek, velký počet dětí bez ohledu na bytovou a finanční situaci, nedostatečná péče o děti, ohrožení dětí, ústavní péče dětí, větší četnost projevů domácího násilí, atd.

2. Aktivity v rámci prevence kriminality, sociální integrace a terénní sociální práce

Předchozí práce v lokalitách

Město Svitavy se oblastí sociálního začleňování zabývá kontinuálně již několik volebních období. Vždy jsme se však v rámci všech našich opatření, projektů nebo programů vyhýbali tendenci vztahovat tento problém pouze na romskou komunitu. Naše dlouhodobé programy pro „sociálně vyloučené“ byly orientovány především do oblasti bydlení, vzdělávání, prevence kriminality a spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi. Naopak oblast zaměstnanosti jsme vnímali pro samosprávu jako velmi složitě uchopitelnou. Nástroje k jejímu řešení podle nás doposud spočívají především v rukou státu. Přesto jsme do zásahu Ústavního soudu jako jedno z mála měst velmi úspěšně realizovali institut veřejné služby.

V sociální oblasti jsme byli vždy velmi vstřícní k dialogu, nebáli jsme se odkrýt jakýkoliv problém v našem městě. Tento náš postoj však znamenal paradoxně zařazení dvou lokalit našeho města mezi lokality „vyloučené“. Vědomí si historických souvislostí, jsme přesvědčeni, že město Svitavy pro jejich obyvatele vytvořilo nesrovnatelně lepší podmínky pro život, než v jakých žili. To, co se zpracovatelům studie jeví jako zmiňované sestěhování „romských rodin“, bylo ve skutečnosti jednou z mála možností, jak řešit jejich svízelnou bytovou situaci, která v mnoha ohledech znemožňovala těmto rodinám naplňovat základní životní potřeby. Rozsah rekonstrukcí sociálního bydlení i možnou kumulaci sociálních problémů představitelé města vždy podrobně zvažovali a regulovali. Současně město bylo povinno veškeré rekonstrukce provádět efektivně. Volba rozsahu (počtu bytů) byla vždy podrobně zvažována v kontextu se situací rodin. Město v tíživé situaci za řady rodin převzalo část odpovědnosti, která je ve skutečnosti odpovědností jednotlivců. Řešení jejich bytových problémů doprovázelo významnými aktivitami v oblasti vzdělávání a podpory neziskových organizací. Programy v oblasti bydlení jsou bezprostředně viditelné, investice do vzdělávání a podpory neziskových organizací jsou vzhledem k jejich rozsahu známé nejen místním obyvatelům, ale také představitelům Pardubického kraje. Podle našeho názoru se však jednalo o zásadní opatření, která mohou pomoci příslušníkům komunity převzít odpovědnost za kvalitu svého života.

Od roku 2003 byla ve Svitavách zřízena pozice romského poradce, zajištěna kurátorem pro mládež a pro sociálně nepřizpůsobivé osoby. V lokalitě působilo občanské sdružení Čavoro, které organizovalo volnočasové aktivity pro děti a kulturní aktivity. Do 31. 12. 2011 sídlilo v objektu bývalé továrny (Fabrika Svitavy) – nově zrekonstruovaná budova, ve které sídlí významná část organizací poskytujících sociální nebo volnočasové služby na území města Svitavy orientované na práci s dětmi. Občanské sdružení Salvia poskytuje sociálně vyloučeným obyvatelům romských lokalit poradenství a sociální asistenci u dětí a v případě potřeby dopravu dětí do školských zařízení.

Změny v přístupu ke vzdělávání i ke společenskému životu přicházejí sice pomalu, ale po více než 10 letech jsou přesto viditelné. Řadě jednotlivců i celým rodinám se daří s naší pomocí svoji sociální situaci řešit a postupně zlepšovat. Další pozitivní změny jsou možné pouze prostřednictvím dlouhodobých programů, jejichž hlavní záměry jsou již několik let realizovány.

Město Svitavy ve spolupráci s dalšími organizacemi realizuje v současnosti některé (především vzdělávací) projekty, jejichž cílem je aktivizovat v oblasti národnostních menšin nebo etnických skupin potencionální autority, které do budoucna převezmou iniciativu za svůj sociální rozvoj.

Výsledkem našich snah bylo i za situace nejnižších průměrných výdělků v ČR a relativně vysoké míry nezaměstnanosti udržení tzv. „sociálního smíru“ bez jakýchkoliv sociálních střetů. K nim nelze zařadit ani tragické okolnosti úmrtí příslušníka Romské komunity v roce 2001 ve Svitavách. V tomto případě se jednalo o ojedinělý kriminální čin. S jeho následky se však město každoročně potýkalo minimálně ve vztahu k zajištění bezpečnosti občanů při protestních pochodech pořádaných především příslušníky krajní pravice v souvislosti s výročími této tragédie. V současné době se z důvodu propuštění pachatele na svobodu pochody ve městě již nekonají.

Současná aktivita terénní sociální práce v lokalitách

Od července 2012 se město Svitavy zapojilo do Individuálního projektu Pardubického kraje - *Podpora integrace příslušníků sociálně vyloučených romských lokalit v Pardubickém kraji*. Díky tomu město zahájilo systematickou, cílenou a dlouhodobou práci s problematikou sociálního vyloučení. Mimo jiné zřídilo pracovní místo terénního sociálního pracovníka, který pravidelně navštěvuje obyvatele v jejich přirozeném prostředí a řeší s nimi komplexní sociální problematiku jednotlivce a rodiny jako celku. Terénní sociální pracovník pomáhá svojí prací minimalizovat rizikové způsoby chování komunity a začlenění osob ohrožených sociálním vyloučením do společnosti pomocí sociálně aktivizačních metod práce.

Projekt úspěšně rozvinul prostor pro spolupráci s uživateli v lokalitě Svitavy - Lačnov a Svitavy – Lány. Terénní sociální pracovník celkem eviduje za období daného projektu 57 podpořených osob ze sociálně vyloučených lokalit. Těmto osobám byla poskytována podpora v oblasti sociální, bytové, finanční, řešení dluhové problematiky, vzdělávání, zaměstnání a mnoho dalších.

Město Svitavy se následně zapojilo od 2. června 2014 do 31. května 2015 do Individuálního projektu Pardubického kraje „*Podpora integrace příslušníků sociálně vyloučených romských lokalit v Pardubickém kraji II*“, jenž byl opět financován Evropskou unií. V navazujícím projektu byl navýšen počet podpořených osob na 88. Z tohoto důvodu byl zvýšen také počet pracovníků o jeden zkrácený úvazek. Poslední změnou byla působnost projektu, který činnost terénní práce posunul i do obcí správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Město Svitavy poté uspělo s žádostí o neinvestiční dotaci na program Úřadu vlády ČR – Podpora terénní práce pro rok 2015. Díky podpoře Úřadu vlády a spoluúčasti Města Svitavy jsou Terénní programy Svitavy i nadále zachovány. Projekt Úřadu vlády tak přímo navazuje na podpořené období z Individuálního projektu, aby byla zachována kontinuita práce s uživateli služby. Podpora z Úřadu vlády je realizována od r. 2015 do současnosti.

Cílem práce v lokalitách je pomoci k postupnému zapojování obyvatel vyloučených lokalit do ekonomického, sociálního a kulturního života společnosti, vstupu na trh práce, zvýšení profesní kvalifikace a sociálních dovedností. Posláním služby je podpora osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách, čímž usiluje o snížení sociálních rizik v této oblasti, posílení samostatnosti při řešení sociálních i životních obtíží a začlenění uvedených osob do společnosti.

Hlavními metodami práce terénního sociálního pracovníka je vyjednávání se všemi zainteresovanými stranami řešícími obtížnou situaci obyvatel a jejich doprovod do institucí státních i nestátních, které jsou zapojeny do integračního procesu osob žijících ve vyloučených lokalitách. Dále terénní práce používá metody jako např. vysvětlování, přesvědčování, připomínání, práce se skupinou, práce s komunitou, pověřování úkolem nebo funkcí, monitoring a následná kontrola. Terénní práce umožňuje také spolupracovat s lidmi, kteří z různých důvodů sami institucionální pomoc nevyhledávají, případně zpočátku i odmítají. Návštěvy v domácnostech uživatelů v rámci práce v přirozeném prostředí poskytují taktéž příležitost ke spolupráci s celou rodinou a širším společenstvím. Nabízejí možnost pro komunitní práci.

Součástí Konceptu sociální inkluze je Seznam projektů realizovaných městem Svitavy v oblasti sociální prevence, které napomáhají k integraci sociálně znevýhodněných obyvatel žijících ve vyloučených lokalitách.

Zaměření terénní sociální práce a klíčové aktivity

TP Svitavy usilují o snížení sociálních rizik, posílení samostatnosti při řešení sociálních a životních obtíží a také o začlenění osob vyloučených do společnosti. Služba je poskytována bezplatně ve městě Svitavy a jeho spádových obcích, a to nejčastěji formou přímého kontaktu v domácnosti uživatele, při setkáních realizovaných v rámci uplatňování práv ve veřejných institucích, doprovodu do těchto institucí nebo přímo v kanceláři terénního pracovníka.

Problémové okruhy, které terénní pracovník se svými klienty řeší a formy pomoci

A. Začlenění klientů do společnosti:

- nedostatečné zapojení obyvatel (jednotlivců) vyloučených lokalit do běžného života, a to v mnoha oblastech ekonomického, sociálního a kulturního života společnosti, nízký práh sebedůvěry především u žen - stud navštěvovat sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, děti nenavštěvují předškolní výchovu, navazují problémy začlenění do školy, výchovné problémy ve výuce, konflikty ve společnosti mezi minoritou a majoritou
- **formy pomoci:**
 - motivace rodin ke společným aktivitám s dětmi,
 - doprovod a nastartování návštěv spolků, mateřského centra a rodinného centra, školek,
 - podpora v návštěvnosti volnočasových aktivit pořádaných organizacemi ve městě Krůček, a.s., Bonanza z.ú. atd.,

- pomoc s vyřízením MOP z Úřadu práce na volnočasové aktivity pro děti či školní akce a výlety,
- pomoc poskytnuta při začleňování dětí, zajištění táborových pobytů, výletů a doprovodů na veřejné instituce.

B. Prohlubování kvalifikace/motivace k dalšímu vzdělávání, motivace do zaměstnání:

- celkově nízká gramotnost, ovlivnění generačním vzorcem bez vzdělání, téměř nulové ambice na potřebu vzdělání, nízká uplatnitelnost na trhu práce, narůstá tak počet klientů evidovaných na ÚP a závislých na sociálních dávkách
- formy pomoci:
 - poskytnutí podpory a doprovod na ÚP,
 - motivace mladých ke vzdělávání,
 - motivace k ukončení základního vzdělání a navazujícímu studiu,
 - navázání spolupráce se školskými organizacemi ZŠ, SpZŠ, SOU – řešení pravidelné školní docházky,
 - pomoc s přihláškami ke studiu na učiliště a SŠ, s vyřizováním stipendií a různých podpor ve vzdělání,
 - motivace a doporučení mentoringu, pomoc s doučováním,
 - motivace k rekvalifikacím, kurzům, hledání letních brigád,
 - pomoc s vytvořením životopisu, vyhledávání a obvolávání nabídek práce, doprovod na pohovor aj.

C. Nedostatek materiálního zabezpečení dětí a dospělých:

- z důvodů nízké gramotnosti, zejména finanční, dochází k nepromyšlenému disponování s dostupnými finančními prostředky (převážně sociální dávky). Rodiny si neumí rozvrhnout příjem na potřebné časové období. Žijí přítomností tzn. v době, kdy jsou finance dostupné (např. velké nákupy v době výplaty), nízká míra plánování do budoucna. V meziobdobí tzv. po spotřebě a před přísunem financí se některé rodiny ocitnou bez prostředků na oblečení, stravu, pomůcky do školy apod. Tato situace má dopad na kriminalitu a projevy rizikového chování nebo sociálně patologických jevů. Neschopnost klientů určit si priority plateb v daném měsíci (nájem, energie, jídlo, atd.)
- formy pomoci:
 - pomoc s vytvořením finančního plánu jednotlivce/rodiny,
 - pomoc se sestavením priorit v platbách,
 - podpora a pomoc při stabilizaci rodinného rozpočtu, hospodaření s financemi,
 - pomoc je poskytována také formou potravinové banky, která souží jako motivační prostředek,
 - pomoc se zajištěním materiální pomoci – spolupráce s Charitou Svitavy, Oblastním spolkem ČČK, MěÚ Svitavy, zařízení pro sociálně vyloučené osoby Šance apod.,
 - vydáváno doporučení k vydání potřebného ošacení ve spolupráci s ČČK,
 - pomoc s vyřizováním sociálních dávek aj.

D. Nepravidelná školní docházka/ výběr vhodné školy a příprava na budoucí povolání:

- výběr a pomoc se zajištěním přestupu ze ZŠ na SŠ, nepravidelná školní docházka dětí i mladistvých, velký počet zameškaných hodin, minimálně dochází k plnění školních požadavků ze strany dětí i rodičů, nedostatečný dohled rodičů na plnění školních povinností, zanedbávání přípravy dětí na vyučování atd.
- formy pomoci:
 - výběr a pomoc se zajištěním přestupu ze ZŠ na SŠ,

- pomoc při řešení nepravdivé školní docházka dětí/mladistvých,
- pomoc rodičům s konzultacemi ve škole, doprovod na konzultace s třídními učiteli,
- nabídka aktivit ve formě doučování, zprostředkování mentorské asistence,
- spolupráce se základními školami, středními školami a organizacemi zajišťujícími doučování nebo vztahový mentoring.

E. Výchovné problémy dětí a mladistvých:

- průběžně se u dětí a mladistvých objevují krádeže, vandalismus, záškoláctví, experimenty s alkoholem a kouření cigaret. Zaznamenávají drobné krádeže v supermarketech u dětí mladšího školního věku a ve výjimečných případech i krádeže tzv. na objednávku rodičů nebo příbuzných.
- formy pomoci:
 - podpora ve spolupráci a spolupráce s OSPOD – kurátor pro mládež,
 - osobní setkávání s dítětem a domluvy na téma hledání hranic morálního chování,
 - zprostředkování kontaktu, pomoc s vyhledáním následné péče a nabídka doprovodu např. SVP – středisko ALFA,
 - nabídky volnočasových aktivit, trávení volného času atd.

F. Hygiena a prevence zdravotních problémů:

- neplnění termínu lékařských prohlídek i prevence. Neschopnost zajistit si pravidelné lékařské prohlídky (zubař, gynekologie atd.) jak u dětí, tak i dospělých, neschopnost samostatného zajištění odborného lékaře, neschopnosti objednat se k lékaři, absence zdravotní péče atd. Zanedbávání pravidelné lékařské péče nese široké spektrum negativních rizik pro společnost.
- formy pomoci:
 - pomoc s hlídáním termínů preventivních a ostatních prohlídek,
 - pomoc se zajištěním praktických i odborných lékařů,
 - podpora a připomínání lékařských kontrol,
 - objednávání na lékařská vyšetření,
 - doprovod klientů k odborným lékařům např. psychiatrie, kardiologie atd.

G. Dluhová problematika, finanční gramotnost a hospodaření s penězi:

- nezáměr klientů splácet dluhy, nést odpovědnost za řešení situace, nulová motivace ze strany klientů, nízké až nulové příjmy v rodině často pouze z dávek jsou potenciálem dalších problémů s nárůstem maladaptivního, predeliktivního, asociálního, antisociálního nebo kriminálního chování např. vandalismus, drogová problematika, kriminalita atd.
- formy pomoci:
 - pomoc s řešením exekucí, doprovody k soudu,
 - dopomoc s vyřízením soudních poplatků a nastavením pravidelnosti splátek,
 - tvorba přehledů příjmů a výdajů v rodinách,
 - poskytnutí podpory a motivace k řešení dluhové situace,
 - tvorba finančních rozborů a plánů, poskytování návrhů a donucovacích mechanismů ke splácení poplatků za odpady, pokuty, nájemné, dluhů městu,
 - navázání spolupráce, seznámení a účast při jednáních klientů v krizovém centru J. J. Pestalozziho, o.p.s., poskytující odborné finanční poradenství (insolvence, sloučení exekucí, zastavení exekucí) atd.

H. Bytová problematika:

- u většiny uživatelů jsou největšími problémy – rezignace a téměř nulová motivace k hledání a nástupu do zaměstnání, závislost na dávkách státní sociální podpory a hmotné nouze. Vysoký stupeň negramotnosti je často příčinou neschopnosti uspět v běžném životě a vyřizování svých záležitostí na úřadech, zadlužení osob je často doprovázeno neplacením nájemného a hrozbou vystěhování. S touto problematikou jsou spojena rizika pro společnost, rostoucí bezdomovectví a sociální vyloučení atd.
- formy pomoci:
 - podpora a pomoc při hledání bydlení,
 - žádosti o městské byty a pomoc s potřebnou ad,
 - doprovody na prohlídky bytů,
 - podpora a doprovod při jednání s pronajímateli,
 - pomoc s odvrácením situace, kdy hrozí vystěhování, případně zajištění azylového domu,
 - kontrola a dopomoc s vyřizováním dávek,
 - nastavení pravidelných splátek dlužných nájmu, kontrola vyúčtování, stvrzenek z pravidelné platby za nájemné nebo energie a služby atd.

CH. Řešení osobních záležitostí:

- vyřizování osobních dokladů, jednání s dodavateli energií, pronajímateli bytů, lékaři, úřady atd. dle potřeb klienta
- formy pomoci:
 - doprovody klientů do institucí, sociální poradenství

Časový plán terénní sociální práce v letech 2012 – 2022:

leden – červen 2012	Žádost o neinvestiční dotaci na podporu terénní práce v sociálně vyloučených romských lokalitách,
červenec – srpen 2012	Monitoring lokalit, seznámení odborné i laické veřejnosti s terénní prací ve vyloučených lokalitách, první nebo navazující kontakty s komunitou, počátek nebo pokračování vzájemné spolupráce,
září – prosinec 2012	Plnění monitorovacích indikátorů při práci s uživateli služby a povinností vyplývajících ze smlouvy s Pardubickým krajem, navázání nebo pokračování spolupráce s komunitní základní školou v Lačnově, spolupráce na dalších projektech MěÚ, Květné Zahrady z.ú., ZŠ a MŠ Lačnov a dalšími organizacemi - Bonanzou z.ú. v činnostech (Mentorská asistence, Krok za krokem přes bariéry, Partnerství bez předsudků, Drž se na uzdě apod.), SVP Svitavská v programu Cesta, průběžná propagace projektu, intervize, supervize.

leden – červen 2013	Plnění monitorovacích indikátorů při práci s uživateli služby a povinností vyplývajících ze smlouvy s Pardubickým krajem, realizace sociálně aktivizační a vzdělávací terapeutické činnosti např. Učíme se pro život, realizované organizací Krůček z.s., spolupráce na dalších projektech MěÚ, Květné zahrady o.s., ZŠ Lačnov a organizace Bonanza o.s. (Mentorská asistence, Krok za krokem přes bariéry, Partnerství bez předsudků, Drž se na uzdě, spolupráce s APK apod.), průběžná propagace projektu, supervize.
červenec – prosinec 2013	Plnění monitorovacích indikátorů při práci s uživateli služby a povinností vyplývajících ze smlouvy s Pardubickým krajem, realizace sociální práce zaměřenou na osoby do 26 let věku, přijetí pracovnice na DPP, spolupráce na dalších projektech MěÚ, Květné Zahrady z.ú., ZŠ a MŠ Lačnov a neziskovými organizacemi Bonanza z.ú. (Mentorská asistence, Krok za krokem přes bariéry, Partnerství bez předsudků, Drž se na uzdě, spolupráce s APK apod.), průběžná propagace projektu.
leden – únor 2014	Ukončení projektu Pardubického kraje, vyhodnocení projektu a jeho dopadů na vyloučené lokality ve městě Svitavy, navazující zdroj financování terénní sociální práce, příprava a podíl na případném navazujícím projektu/nový projekt.
březen – červen 2014	Navázání spolupráce s novými zájemci o službu a udržení spolupráce se stávajícími uživateli, průběžná propagace, kontrola naplnění indikátorů práce v terénu, spolupráce na projektech MěÚ a Květné zahrady o.s., supervize, nový pokračující projekt Pardubického kraje do května 2015, propagace projektu, spolupráce s Bonanzou o.s. (Mentorská asistence), Krizovým centrem J. J. Pestalozziho apod.
červenec – prosinec 2014	Průběžná propagace, kontrola naplnění indikátorů práce v terénu, spolupráce na projektech MěÚ a Květné zahrady z.ú., závěrečná zpráva pro rok 2014, zhodnocení dopadů, supervize, žádost o novou neinvestiční dotaci na program Úřadu vlády ČR – Podpora terénní práce pro rok 2015.
leden – květen 2015	Plnění monitorovacích indikátorů při práci s uživateli služby a povinností vyplývajících ze smlouvy s Pardubickým krajem, ukončení projektu Pardubického kraje, vyhodnocení projektu a jeho dopadů na vyloučené lokality ve městě Svitavy, navazující zdroj financování terénní sociální práce – Úřad vlády ČR – Podpora terénní práce pro rok 2015.
červen – prosinec 2015	Započatá finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR ve spolupráci s městem Svitavy, sociální práce s uživateli služby, navázání spolupráce s novými zájemci o službu a udržení spolupráce se stávajícími uživateli, spolupráce s organizacemi zapojené do procesu integrace ohrožených sociálním vyloučením (nejčastěji: Bonanza z. ú, Krizové centrum, Středisko výchovné péče, základní školy apod.), žádost o novou neinvestiční dotaci na program Úřadu vlády ČR – Podpora terénní práce pro rok 2016, ukončení projektu zaměřeného na podporu terénní práce pro rok 2015.

leden – prosinec 2016	Finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.
leden – prosinec 2017	<p>Finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba je poskytována ve stejném rozsahu. Terénní programy pomáhají stabilizovat situaci podpořených rodin, motivovat a vést je ke zlepšování své životní situace v oblasti dluhů, udržení bydlení, podpory při řešení výchovných problémů dětí a mladistvých včetně dohledu a monitoringu, navázání kontaktu klientů s mateřským a rodinným centrem a dalšími organizacemi poskytující podporu např. SVP Svitavsko, Bonanza, z.ú. atd.</p> <p>Terénní programy si kladou za cíl navázat spolupráci a maximálně podpořit projekt zabývající se podporou inkluzivního vzdělávání. Dle projektové manažerky projektu „Inkluze ve Svitavách“ je pomoc terénní práce jednou z pilotních aktivit. Zejména v oblasti navázání a podpory spolupráce rodiny se školou, v budování základu pro vzájemné plnění cílů vzdělávání dětí a přes terénní práci propojení s rodiči. V uvedeném spojení se nachází dle vyjádření terénního pracovníka smysluplnou cestu, vzdělávat novou generaci k finanční a celkové gramotnosti a to nejen u Romských spoluobčanů. Terénní programy si kladou za cíl pokračovat v navázané spolupráci a podporovat projekt zabývající se podporou inkluzivního vzdělávání.</p>
leden – prosinec 2018	<p>Finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – Podpora terénní práce pro rok 2018 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu jako nyní.</p> <p>Terénní programy pokračují v průběžné propagaci ve Svitavách i spádových oblastech. Průběžné navazování kontaktu s novými zájemci o službu a snaha o udržení spolupráce se stávajícími klienty. Zpracování průběžné zprávy o službě.</p> <p>Připravovaná výstavba budov – projektu „Šance – zařízení pro sociálně vyloučené osoby“, kde bude zahrnuto nízkoprahové zařízení pro osoby bez přístřeší, azylový dům pro muže i ženy a noclehárna. Ve zmíněném projektu objektu je plánováno i zázemí pro terénního sociálního pracovníka. Navázání vzájemné spolupráce. Nastartování projektu „Domovník“, jehož cílem je ukázat občanům žijícím a bydlícím v sociálně vyloučených či rizikových lokalitách, že i v těchto domech se může bydlet čistě, na vyšší sociální úrovni a bezpečně, a to za dodržování jasně definovaných pravidel chování. Současně lze aplikací tohoto projektového záměru očekávat zlepšení vztahu nájemce a jeho rodiny ke svěřenému majetku, který užívá a byl mu za úhradu k užívání svěřen.</p>
leden – prosinec 2019	Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2019 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu. Průběžná propagace služby, navazování nových kontaktů a udržování těch stálých. Spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným. Navázání

	<p>spolupráce s projektem Šance a Dobrý start, kde je taktéž plánováno zázemí pro terénního sociálního pracovníka.</p> <p>Projekt Šance je zaměřen na osoby ohrožené nebo postižené sociálním vyloučením. Jedná se o výstavbu objektu, zařízení a vybavení, které vytvoří podmínky pro kvalitní poskytování sociálních služeb osobám postiženým sociálním vyloučením. Konkrétně jde o nízkoprahové denní centrum (NDC), noclehárnu a azylový dům pro bezdomovce a na ně navazující systém podporovaného sociálního bydlení a služeb sociální rehabilitace nebo podporovaného zaměstnávání.</p> <p>Projekt Dobrý start, který se bude soustředit na přípravu a realizaci aktivizačních, asistenčních a motivačních programů na podporu sociálního začlenění a návratu na trh práce, implementace konceptu prostupného zaměstnávání a bydlení, optimalizace kapacity dluhového poradenství pro cílovou skupinu sociálně vyloučených osob a osob sociálním vyloučením ohrožených.</p> <p>Zpracování závěrečné zprávy o TP a zpracování žádosti o dotaci na další rok.</p>
leden – prosinec 2020	<p>Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2020 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.</p> <p>Průběžná propagace služby, navazování nových kontaktů a udržování těch stálých. Spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným. Opětovná spolupráce se zařízením pro sociálně vyloučené osoby Šance, která poskytuje sociální rehabilitaci, azylový dům pro muže i ženy, noclehárnu a denní nízkoprahové zařízení.</p> <p>V roce 2020 by mělo dojít otevření nové ubytovny U Mlýnského potoka, která bude pod správou města Svitavy. Bude se jednat o budovu, kde bude k dispozici šest jednolůžkových a šest dvojlůžkových pokojů. Každý pokoj bude mít své sociální zařízení a WC. Kuchyň bude pro celou ubytovnu společná. Dále se bude v budově nacházet technická místnost a kanceláře pro správce budovy. Plánovaná cena je cca 4.500,-Kč / měs./ os.</p> <p>Ubytovna bude fungovat formou prostupného bydlení.</p>
leden – prosinec 2021	<p>Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2021 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.</p> <p>Průběžná propagace služby, navazování nových kontaktů a udržování těch stálých. Spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným. Opětovná spolupráce se zařízením pro sociálně vyloučené osoby Šance, která poskytuje sociální rehabilitaci, azylový dům pro muže i ženy, noclehárnu a denní nízkoprahové zařízení.</p> <p>Spolupráce s městskou ubytovnou na ul. U Mlýnského potoka, která bude zařazena jako další varianta formy prostupného bydlení.</p>

leden – prosinec 2022	<p>Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2022 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.</p> <p>Průběžná propagace služby, navazování nových kontaktů a udržování těch stálých. Spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným. Opětovná spolupráce se zařízením pro sociálně vyloučené osoby Šance, která poskytuje sociální rehabilitaci, azylový dům pro muže i ženy, noclehárnu a denní nízkoprahové zařízení.</p> <p>Spolupráce s městskou ubytovnou na ul. U Mlýnského potoka, která bude zařazena jako další varianta formy prostupného bydlení.</p>
leden – prosinec 2023	<p>Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2023 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.</p> <p>Cíle TP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběžná propagace služby, - navazování nových kontaktů a udržování těch stálých, - spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným (státními i nestátními). <p>Zpracování závěrečné zprávy o TP a zpracování žádosti o dotaci na další rok.</p>
leden – prosinec 2024	<p>Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2024 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.</p> <p>Cíle TP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběžná propagace služby, - navazování nových kontaktů a udržování těch stálých, - spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným (státními i nestátními). <p>Zpracování závěrečné zprávy o TP a zpracování žádosti o dotaci na další rok.</p>
leden – prosinec 2025	<p>Předpokládaná finanční podpora z neinvestiční dotace z Úřadu vlády ČR – podpora terénní práce pro rok 2025 ve spolupráci s městem Svitavy, přičemž sociální služba bude poskytována ve stejném rozsahu.</p> <p>Cíle TP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběžná propagace služby, - navazování nových kontaktů a udržování těch stálých, - spolupráce s organizacemi v okolí, zabývající se pomocí osobám sociálně vyloučeným (státními i nestátními).

	Zpracování závěrečné zprávy o TP a zpracování žádosti o dotaci na další rok.
--	--

V navazujících měsících by mělo dojít ve městě Svitavy ke kompletní rekonstrukci Světlanky (centra denních služeb). Dále se průběžně rekonstruuji mateřské školky na ulici Větrná a Marie Majerové, a také ZŠ Felberova.

Státní a nestátní organizace zapojené do procesu integrace osob ohrožených sociálním vyloučením

- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Svitavy – řešení sociálních otázek města (resocializační byty), konflikty většinové společnosti s minoritou, péče o děti, podpora plnění individuálních plánů ochrany dítěte, případové konference.
- Odbor rozvoje města - oddělení bytové MěÚ Svitavy – žádosti o městský byt, opravy a rekonstrukce nevyhovujícího bydlení, spolupráce ve snaze nápravy dluhu (splátkové kalendáře) a odvrácení vystěhování (případové konference).
- Odbor financí MěÚ Svitavy – úhrady nájemného, splácení poplatků, exekucí, dluhů městu (odpady, poplatky za psy, pokuty, úhrady dalších služeb – odpady apod.).
- Policie ČR, Městská policie Svitavy – prevence a řešení protiprávního jednání jednotlivých osob.
- Odbor správních činností - oddělení přestupkové MěÚ Svitavy - platforma pro bezpečnost, veřejný pořádek a prevenci kriminality (předcházení přestupkového jednání osob, trestné činnosti, sociálně patologického chování nezletilých a konfliktů většinové společnosti a minority).
- Středisko Probační a mediační služby.
- Úřad práce ČR – doprovod uživatelů a uplatňování práv při jednání o dávkách státní sociální podpory, dávek hmotné nouze, zařazení do evidence uchazečů, žádosti o rekvalifikace, podpora při hledání zaměstnání.

- Krizové centrum J. J. Pesstalozzi, o.p.s. – odborné finanční poradenství (insolvence, sloučení exekucí, zastavení exekucí), proces organizace řešení sporů prostřednictvím metod transformativní mediace).
- Bonanza z.ú. - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a volnočasové aktivity pro děti uživatelů.
- Mateřské a rodinné centrum Krůček Svitavy – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a volnočasové aktivity pro děti uživatelů.
- Školské organizace – MŠ, ZŠ, SpZŠ, SOU, SŠ – pravidelná docházka, přihlášky ke studiu, vzdělávání a sebevzdělávání uživatelů, přípravná třída pro děti předškolního věku.
- Pedagogicko-psychologická poradna – testy školní zralosti a následná pomoc při výběru vhodného vzdělávání.
- Poradna pro rodinu Pardubického kraje – nácvik zvládnání agrese, videotrénink interakcí u vytipovaných rodin, podpora rodinných a partnerských vztahů.
- Květná Zahrada, z.ú. – dobrovolné pracovní dílny, které pomáhají upevnit pracovní návyky uživatelů, podporované zaměstnávání osob do 26 let věku.
- ALFA - středisko výchovné péče Svitavska – řešení etopedických problémů dětí, podpora výchovných skupin ve stacionáři, spolupráce s rodiči, prevence projevů rizikového chování, sociálně-patologických jevů.
- Azylové domy – Azylový dům pro matky s dětmi Svitavy, Azylový dům - „Most naděje“ Moravská Třebová (pro matky s dětmi a pro rodiny s dětmi) – řešení krizové situace jednotlivců i rodin v oblasti bydlení, včetně sociálního šatníku (AD pro matky s dětmi Svitavy).
- Nadační fond manželů Livie a Václava Klausových – finanční podpora studujících sociálně znevýhodněných dětí formou měsíčního stipendia.
- Nadace J&T – pomoc osobám v nouzi (příspěvek na pomůcky do školy pro děti, nákup standardního vybavení domácnosti, nájem)
- Nadace Terezy Maxové dětem – podpora vzdělání dětí ze sociálně slabých rodin
- Nadace Agrofert – pomoc rodičům samoživitelům, studijní stipendia
- Charita Svitavy – materiální pomoc rodinám s dětmi – bezplatná strava
- Oblastní spolek Český červený kříž Svitavy – ošacení

- Potravinové banky
- Šance – zařízení pro sociálně vyloučené osoby – zahrnuje azylový dům pro muže, azylový dům pro ženy, noclehárnu, nízkoprahové denní centrum a sociální rehabilitaci (získání pracovních návyků)

Veškerá spolupráce s organizacemi a institucemi probíhala aktivně směrem ke stabilizaci sociální situace uživatele a prohlubování jeho integrace do společnosti.

Zpracovali: Mgr. Markéta Březinová a PhDr. Erich Stündl

Aktualizovala: Bc. Adéla Cvrkalová, DiS.

Seznam projektů realizovaných městem Svitavy v oblasti sociální prevence

Oblast sociální prevence:

1. Středisko volného času mládeže na ZŠ Felberova
2. Skatepark - I. etapa (včetně vybavení skateparků v Moravské Třebové, Vysokém Mýtě a Znojmě)
3. Azylový dům – noclehárna pro bezdomovce
4. Víceúčelové hřiště Svitavy – Lačnov
5. Sociální byty – Lačnov 81
6. Středisko volného času mládeže 2000
7. Azylový dům pro matky s dětmi, středisko humanitární péče ve Svitavách
8. Sportovní plácky – rozmístění streetbalových košů ve vybraných lokalitách ve Svitavách
9. Přípravný ročník pro předškolní děti ve Svitavách
10. Centrum pro romské děti a mládež při Speciální škole ve Svitavách
11. Rozšíření skateparku – II. Etapa
12. Systém včasné intervence Svitavy
13. Program prevence a resocializace mladistvých pachatelů trestné činnosti v regionu Svitavska
14. Rozvoj projektu – Systém včasné intervence
15. Efektivní metody práce s predelikventy
16. Nízkoprahový klub „Díra“
17. Krůček přes bariéry
18. Mentorská asistence
19. Krok za krokem přes bariéry
20. Partnerství bez předsudků
21. SVI jako součást sociální prevence ve Svitavách

22. Svitavy – sociální prevence jako součást SVI – 2013
23. Asistent prevence kriminality
24. Svitavy – aktivity sociální prevence (2014, 2015, 2016)
25. Projekt Domovník
26. Dobrý start – komplexní podpora osob bez přístřeší ve Svitavách
27. Šance – zařízení pro sociálně vyloučené osoby

Projekty viktimní prevence:

28. Sociologická studie na vnímání pocitu bezpečí a bezpečnosti
29. „Výstava „Cesta ke svobodě“
30. Výtvarná soutěž zaměřená na problematiku návykových látek
31. „MOBIDIK 2000“
32. Street law – „Právo na každý den“ – proškolení lektorů
33. „Dny s policií“
34. „Drogy – co bychom o nich měli vědět“ I.
35. Prevence kriminality (vzdělávací program OPK MV ČR)
36. Prevence kriminality a média (vzdělávací program OPK MV ČR)
37. „Drogy – co bychom o nich měli vědět“ II.
38. „Kurzy sebeobrany“
39. „Romové mezi námi“ I.
40. Seminář pro pedagogické pracovníky – „Právo pro každého“
41. „Drogy – co bychom o nich měli vědět“ III.
42. „Romové mezi námi“ II.
43. Semináře pro pedagogické pracovníky – „Šikana na školách a násilí mezi mládeží“
44. Poznejte svého policistu
45. Senioři, potencionální oběti trestné činnosti
46. Občané Svitav v měnící se společnosti – komparativní sociologická studie na vnímání pocitu bezpečí a bezpečnosti ve Svitavách

Projekty situační prevence:

47. Vybavení analytického pracoviště Policie ČR výpočetní technikou
48. Městský kamerový monitorovací systém – I. Etapa
49. Připojení PČR OŘ a OOP Svitavy na optickou páteřní síť města
50. Městský kamerový monitorovací systém – II. Etapa
51. Profesionální komunikace, součást prevence kriminality – ReDat
52. „STOP 24“
53. „Auto není trezor“
54. Zálohovací zařízení pro monitorovací kamerový systém
55. Mobilní kamerový monitorovací systém ve Svitavách
56. Posílení technického propojení PČR do metropolitní sítě města a instalace webových kamer
57. Monitorovací pracoviště MKS na OOP ČR Svitavy
58. Zařízení na měření rychlosti vozidel ve Svitavách
59. Webkamera na Gymnáziu Svitavy
60. Pult centralizované ochrany na MP Svitavy
61. Monitorovací kamerový systém v multifunkčním vzdělávacím, komunitním a kulturním centru Fabrika
62. Monitorovací kamerový systém – III – VI. etapa

Dlouhodobé programy nejen prevence sociálních deviací:

1. Program „Právo na každý den“ (12. ročníků v letech 2001 – 2013)
2. Program podpory projektů školských zařízení v oblasti prevence kriminality – grantový program (realizováno od roku 2002, dosud)
3. Program podpory projektů občanských sdružení v oblasti prevence kriminality – grantový program (realizováno od roku 2005)
4. Dny spolupráce IZS (8. ročníků v letech 2002 – 2012, kromě roku 2008)
5. Podpora projektů v oblasti národnostních menšin a etnických skupin – grantový program (realizováno v letech 2001 – 2005)
6. Podpora projektů v protidrogové oblasti - grantový program (realizováno od roku 2003, dosud)
7. Protidrogové testy pro rodiny (od roku 2004, dosud)

Program přípravy projektů škol a školských zařízení ve Svitavách v rámci dotačních programů „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ - dotováno z regionálního operačního programu (od roku 2008, dosud), podíl na přípravě celkem 18 projektů.

Další projekty:

- Multifunkční vzdělávací, komunitní a kulturní centrum FABRIKA - rekonstrukce objektu, centrum pro rozvoj lidských zdrojů, vybudování IKT centra.
- Integrovaný projekt rekreačně sportovní oblasti.
- Zahrady mateřských škol ve Svitavách.

- Naučím se pracovat, začnu klidně žít.
- Seniorcentrum města Svitavy.
- Rozšíření domova se zvláštním režimem ve městě Svitavy.
- Obec přátelská rodinám
- DiskGolf Svitavy, hřiště - I. etapa, zázemí – II. etapa
- Svitavy - asistent prevence kriminality - 2013.
- Svitavy - sociální prevence jako součást SVI - 2013.
- Rákosníčkovo hřiště 2014.
- Svitavy – aktivity sociální prevence - 2014.
- Nízký lanový park Svitavy.
- Naučné přírodní hřiště u rybníka Rosnička Svitavy.
- Modernizace multifunkčního hřiště pro hokejkové sporty.
- Světlanka - stavební úpravy objektu, Jungmannova 1558/6, Svitavy.
- Tramtáryje, místo nekonečných možností.

ⁱ tzv. „Gabalova studie“